

hvis det er saaledes, naar de vedkommende indgaar Forpagtningskontrakten — og det er jo frivilligt fra begge Sider, den indgaas —, at det er Ejeren, som faar Jagtretten, hvorfor saa forbyde det? Er de enige om, at det skal være Forpagteren, kan det være lige saa rigtigt. Jeg mener, at man ikke bør blande sig i dette Forhold og opstille Bestemmelser og Lovregler derom. Hvad derimod angaar de to særlige Former for Landbrugsejendomme, som Socialdemokraterne fra Begyndelsen af, men ganske vist desværre ikke senere, havde Opmærksomheden henvendt paa, Lejehuse og Tiendepartsgaarde, saa har jeg — det vil jeg tilstaa — overvejet dette Spørgsmaal adskillige Gange og ogsaa overvejet det med et oprigtigt Ønske om at kunne finde en Ordning, der i saa Henseende var fuldt tilfredsstillende. Jeg maa imidlertid sige, at jeg har ikke fundet, at den tilfredsstillende Ordning for Lejehuses Vedkommende var den: uden videre at tilstaa dem Jagtretten. Dette vilde være et Brud paa, et Indgreb i den private frivillige Aftale, der i sin Tid var truffet, men det vilde navnlig være uheldigt, fordi disse Lejehuse, der ganske vist er beliggende saaledes, at de lider en uforholdsmæssig stor Skade ved Vildtet, i mange Tilfælde ogsaa er beliggende saaledes, at de vil kunne faa en ganske uforholdsmæssig stor Fordel ved, at der fra Lovgivningsmagtens Side gaves dem Jagtret, en Fordel, der i mange Tilfælde vilde betyde meget mere end selve Husets Værdi, og Adgangen til Erhvervsjagt for et saadant lille Brug, som det slet ikke er Meningen at tillægge det. Jeg mener, der skal gøres Ret og Skel til begge Sider, og at det, jeg har bragt i Forslag, og som glædeligvis har fundet Tilslutning indenfor Udvalgets Flertal, dette, at man siger, at der skal gives disse Brugere fuld Erstatning for den Skade, der paaføres dem ved Vildtet, er det, der er det mest retfærdige, det, der bedst rammer det rimelige Skæringspunkt mellem de to Interesser, der her er Tale om.

Med Hensyn til de Tiendepartsgaarde, som Socialdemokratiets første Forslag omfattede, ved jeg meget vel, at der ikke er Tilfredshed indenfor Socialdemokratiet og heller ikke hos alle Sider indenfor mit Parti og vist heller ikke indenfor andre Partier med dette, at der slet ikke i Lovforslaget er taget Hensyn til Tiendepartsgaardene. Jeg maa sige, at jeg for mit Vedkommende heller ikke føler mig fuldt tilfredsstillt ved, at der ikke er indført Forbedringer for disse Gaardes Vedkommende, for der er ikke Tvivl om, at i alt Fald en Del af disse Gaarde, som Lovgivnings-

magten en Gang i tidligere Tid har overgivet til Ejeren sine Raadighed imod, at ni andre overdrages til Selveje, er beliggende saaledes — og maaske netop er opretholdt som selvstændige Brug og ikke overgaaet til Selveje, fordi de er beliggende saaledes —, at de er Tumleplads for en stor Mængde Vildt. Men jeg vilde dog finde det ganske urimeligt, om man her greb ind og tillagde Brugerne af disse Gaarde Jagtret, og jeg tror heller ikke, det vilde hjælpe, lige saa lidt som jeg tror, at det at give dem Erstatning, saaledes som det foreslaas for Lejehusenes Vedkommende, vilde hjælpe. Og jeg skal tillade mig at oplyse, hvorfor jeg ikke tror det.

For det første af den Grund, at hvis man vil tillægge Brugerne af saadanne Tiendepartsgaarde fuld Adgang til Erstatning, maa man være sikker paa, at det Vildt, der gør Skade, er Vildt, der hører hjemme — man kan jo ikke sige „tilhører“ — paa Ejeren andre Besiddelser. Med andre Ord, Spørgsmaalet er, om der ikke er adskillige af disse særlige Ejendomme, der er beliggende saaledes, at det Vildt, der kan gøre Skade, hører hjemme paa Trediemands Grund, og det vilde dog være helt urimeligt at paalægge Gaardens Ejer Erstatning for Skade, der forvoldes af Vildt, der kommer fra andre Skovdistrikter og saaledes er den paagældende temmelig uvedkommende.

Det er jo ikke med Vildt som med Køer og Faar; dem kan man tage op, og der kan man konstatere, hvem der er Ejeren, men der er ingen bestemt Ejer til Vildtet. I mange Tilfælde er disse Ejendomme beliggende saaledes, at der slet ingen Tvivl er om, at den Mand, der ejer Gaarden og har forpagtet den ud, ogsaa er den, hvis Vildt gør Skade, men jeg beder fastholdt, at der er adskillige af disse Gaarde, der er saaledes beliggende, at man ved en almindelig Lovbestemmelse vilde kunne komme ud i noget, der var ganske uholdbart, og som derfor heller ikke kunde opretholdes. Det, jeg i Udvalget har sagt, at der kræves Oplysning om, og hvorom der i alt Fald for Øjeblikket ikke for mig foreligger Oplysninger, er: Hvor mange er der i det hele tilbage af disse Tiendepartsgaarde? Hvor mange er, saaledes som der var Adgang til, blevet inddraget under Hovedgaarden — for dem kan man jo ikke røre ved mere —, hvor mange er blevet tilbage som selvstændige Brug? Og hvor mange af disse sidste er beliggende saaledes, at det kan siges, at det vil være rimeligt at vedtage en almindelig Lovbestemmelse af den Art, som her kunde komme paa Tale.